

Bilaterale ontmoetingen in de rand van de 152ste Assemblee van de IPU in Istanboel

a) Bilaterale bijeenkomst met Z.E. Mohamed Ould Errachid, voorzitter van de Kamer van Raadsleden van het Koninkrijk Marokko

De voorzitter van de Kamer van Raadsleden van Marokko sprak zijn tevredenheid uit over de mogelijkheid om de parlementaire samenwerking tussen Marokko en België te versterken. Hij benadrukte dat de betrekkingen tussen beide landen verder reiken dan het parlementaire en diplomatieke kader, en worden gedragen door zowel de dynamiek van de lopende samenwerkingsinitiatieven als de actieve bijdrage van de Marokkaanse gemeenschap in België. Deze aanwezigheid draagt bij tot de toenadering tussen beide volkeren en bevordert de ontwikkeling van een voor beide partijen voordelig partnerschap.

Hij gaf aan dat deze ontmoeting de basis legt voor een veelbelovende bilaterale parlementaire samenwerking tussen de Kamer van Raadsleden en de Belgische Senaat, via een institutioneel kader voor dialoog dat parlementaire diplomatie tot een hefboom maakt voor toenadering tussen beide landen.

De voorzitter van de Marokkaanse Kamer van Raadsleden sprak zijn dankbaarheid uit voor het constructieve standpunt van België ten aanzien van de nationale zaak van Marokko. Hij benadrukte dat de Belgische steun voor het autonomie-initiatief voor de Marokkaanse Sahara een serieuze en geloofwaardige basis vormt om tot een rechtvaardige, duurzame en voor beide partijen aanvaardbare politieke oplossing te komen, in overeenstemming met de resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties.

De heer Blondel feliciteerde de Marokkaanse voorzitter allereerst met zijn verkiezing, in april 2026, tot voorzitter van de Vereniging van Afrikaanse Senatoren.

Hij benadrukte dat de betrekkingen tussen Marokko en België diepgaand zijn en verder reiken dan het strikt diplomatieke kader, wat met name tot uiting komt in de banden tussen de koninklijke families, de grote Marokkaanse gemeenschap in België en alle nauwe en veelzijdige relaties die beide landen met elkaar verbinden.

Hij vermeldde tevens dat de Belgische minister van Buitenlandse Zaken, de heer Maxime Prévot, onlangs een bezoek heeft gebracht aan Marokko voor overleg met zijn ambtgenoot, de heer Nasser Bourita. Bij die gelegenheid heeft hij de steun van België voor het autonomieplan opnieuw bevestigd, dat wordt beschouwd als de meest serieuze, geloofwaardige en realistische basis om tot een rechtvaardige, duurzame en voor beide partijen aanvaardbare politieke oplossing te komen, in overeenstemming met de resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties.

Op parlementair niveau heeft voorzitter Blondel bevestigd dat men de betrekkingen wil concretiseren via een memorandum van overeenstemming (MOU). Hij heeft aangegeven dat, aangezien België een tweekamerstelsel kent, de procedure de goedkeuring van verschillende instanties vereist. Er was onvoldoende tijd om dit dossier vóór deze ontmoeting voor te bereiden en af te ronden, maar hij verzekerde dat de nodige stappen zouden worden ondernomen om het proces op gang te brengen.

De voorzitter van de Kamer van Raadsleden van Marokko heeft op zijn beurt zijn ambtgenoot uitgenodigd voor een officieel bezoek aan het Koninkrijk Marokko, op een tijdstip dat hem het beste uitkomt. Hij was van mening dat dit bezoek de mogelijkheid zou bieden om de constructieve dialoog voort te zetten en een nieuwe impuls te geven aan de parlementaire samenwerking tussen de twee assemblees, in overeenstemming met de banden van vriendschap en waardering die beide landen verenigen.

b) Bilaterale ontmoeting met de heer Afrim Gashi, voorzitter van de Assemblee van de Republiek Noord-Macedonië.

De heer Afrim Gashi sprak zijn respect uit voor België en zijn tradities, en benadrukte de raakvlakken, met name de taalkundige diversiteit. Sinds 2001 is het gebruik van de Albanese taal in zijn land grondwettelijk erkend, maar de uitvoering van het bestaande wettelijke kader is nog steeds onvolledig.

Hij beschreef Noord-Macedonië als een jonge democratie die nog in de leer is en zich laat inspireren door gevestigde democratische systemen. Hij benadrukte ook het belang van het delen van parlementaire ervaringen en het overnemen van goede praktijken, in plaats van uitsluitend te vertrouwen op een aanpak gebaseerd op vallen en opstaan.

Ten slotte zei hij onder de indruk te zijn van het parcours van de heer Blondel, met name van de combinatie van wiskunde en filosofie, wat in de politiek relatief zeldzaam is.

Voorzitter Blondel was van mening dat de politieke besluitvorming erbij gebaat zou zijn als deze op een steviger fundament van wiskunde en filosofie zou rusten. Hij benadrukte echter de noodzaak om maatschappelijke verwachtingen te verzoenen met de beperkingen van de werkelijkheid, met name in meertalige contexten.

Hij voegde eraan toe dat België, dat ook een Duitstalige gemeenschap telt, aanzienlijke vooruitgang heeft geboekt bij het omgaan met zijn taalkundige en historische complexiteiten.

De heer Blondel bracht een bredere reflectie over het traject van de Europese integratie ter sprake, waarbij hij verwees naar het recente bezoek van minister van Buitenlandse Zaken Maxime Prévot aan verschillende landen in de Westelijke Balkan: Noord-Macedonië, Montenegro, Servië, Kosovo en Bosnië-Herzegovina.

Hij herinnerde eraan dat de verklaring van de minister duidelijk stelt dat de Balkan niet aan de grenzen van Europa ligt, maar er volledig deel van uitmaakt. Hun veiligheid en stabiliteit zijn dus onlosmakelijk verbonden met die van Europa als geheel. In de verklaring wordt ook benadrukt dat een aantal van deze landen al geruime tijd wacht op concrete vooruitgang op het gebied van Europese integratie, en er wordt gewezen op de noodzaak om een geloofwaardig en realistisch uitbreidingsperspectief voor de regio te behouden.

De heer Gashi sprak zijn volledige instemming uit met deze mededeling en bracht een discussie op gang over de uitbreiding van de Europese Unie naar de Westelijke Balkan. Hij herinnerde aan de top van Thessaloniki in 2003 waar de Europese Unie het vooruitzicht op toekomstige toetreding van de regio bevestigde en de integratiecriteria vaststelde.

Hij benadrukte dat de geopolitieke context sindsdien ingrijpend is veranderd, met name als gevolg van de Russische agressie tegen Oekraïne, waardoor de uitbreiding van de Europese Unie naar de Westelijke Balkan niet alleen een kwestie van integratie is, maar ook een veiligheidskwestie voor heel Europa.

Hij was tevens van mening dat Europa tot op zekere hoogte mentale en politieke grenzen heeft opgeworpen die hebben bijgedragen aan de marginalisering van de regio, ondanks de feitelijke

integratie ervan en de rol die de regio heeft gespeeld in eerdere crises, met name tijdens de migratiestromen in verband met de Syrische vluchtelingen crisis.

De heer Gashi waarschuwde dat de Europese Unie een duidelijke strategische keuze moet maken: ofwel de staten van de Westelijke Balkan volledig integreren, ofwel het risico lopen hen buiten de Unie te laten, ten gunste van een grotere invloed van actoren zoals China en Rusland. Hij wees op de aanhoudende obstakels voor toetreding, met name voor Noord-Macedonië, dat aanzienlijke concessies heeft gedaan, waaronder de naamswijziging in 2018. Hoewel het land met succes is toegetreden tot de NAVO, uitte hij zijn frustratie over het uitblijven van significante vooruitgang op weg naar toetreding tot de Europese Unie, ondanks deze inspanningen.

De heer Gashi uitte kritiek op het toetredingsproces tot de Europese Unie in de Westelijke Balkan, omdat het volgens hem onvoldoende beloning biedt voor de gemaakte compromissen en de oplossing van langdurige bilaterale geschillen belemmert. Hij wees op de stagnatie bij bepaalde kandidaat-lidstaten, waarvan er verschillende al sinds 2005 wachten, evenals op inconsistenties tussen landen als Albanië en Montenegro.

Hoewel hij de frustratie hierover erkende, bevestigde hij opnieuw het engagement van de regio voor de Europese weg, terwijl hij de vermeende dubbele maatstaven in het uitbreidingsproces aan de kaak stelde.

Hij legde uit dat het toetredingsproces van Noord-Macedonië tot de Europese Unie nog steeds vastzit vanwege de noodzaak om de grondwet te wijzigen, met name wat betreft bepalingen die betrekking hebben op Bulgarije. Hij wees op de politieke spanningen en de terughoudendheid om vooruitgang te boeken zonder garanties tegen nieuwe eisen op het gebied van identiteitskwesties.

Hij sloot af met een oproep tot een meer op samenwerking en waarden gebaseerd uitbreidingsproces, in plaats van een strikt rigide en technische aanpak.

De heer Gashi benadrukte de omvang van de emigratie vanuit Noord-Macedonië naar landen van de Europese Unie, zoals België en Duitsland, en waarschuwde dat de Europese integratie al indirect plaatsvindt via migratiestromen.

Hij sloot af door het belang van de dialoog met de gevestigde Europese democratieën te benadrukken en op te roepen tot meer steun voor landen die in hun toetredingsproces met uitdagingen worden geconfronteerd.

De heer Gashi nam nota van de beperkte winst van de pro-Europese partijen, maar benadrukte tegelijkertijd dat de aanhoudende onzekerheid tussen Oost en West onhoudbaar is. Hij riep op tot snelle en concrete vooruitgang op het gebied van de uitbreiding van de Europese Unie en waarschuwde dat vertragingen de weg zouden kunnen vrijmaken voor een grotere invloed van andere wereldmachten.

Hij wees ook op de mondiale instabiliteit en de huidige veiligheidsuitdagingen, en benadrukte dat Europa onmiddellijk moet handelen, anders dreigt het achterop te raken bij concurrerende mogelijkheden.

Hij bedankte de Belgische delegatie voor deze ontmoeting en benadrukte dat de gesprekken verder reikten dan het strikte kader van de bilaterale betrekkingen.

Er werden wederzijdse uitnodigingen uitgesproken om België en Noord-Macedonië te bezoeken, met als doel de uitwisselingen te versterken en wederzijds begrip te bevorderen.

c) Ontmoeting met de heer Oleksandr Korniyenko, ondervoorzitter van het Oekraïense parlement

Tijdens de bilaterale bijeenkomst gaf de Oekraïense delegatie een overzicht van de huidige veiligheids-, politieke en diplomatieke situatie in Oekraïne, met bijzondere aandacht voor bestuur in oorlogstijd, militaire innovatie, verantwoordingsmechanismen en internationale contacten.

De Oekraïense delegatie benadrukte dat de grootschalige oorlog de ontwikkeling van de binnenlandse defensie-industrie van Oekraïne aanzienlijk heeft versneld, waarbij momenteel ongeveer 60 % van de militaire uitrusting in Oekraïne zelf wordt geproduceerd. Er werd bijzondere aandacht besteed aan de snelle vooruitgang op het gebied van dronetechnologieën, waaronder niet alleen luchtdrones maar ook grond drones die worden ingezet voor evacuatiemissies, logistiek, ontmijningsoperaties, voedselbezorging en ondersteuning op het slagveld. De delegatie merkte op dat deze technologieën een bepalend element van de moderne oorlogsvoering zijn geworden.

De Oekraïense vertegenwoordigers beschreven ook de toenemende effectiviteit van afweersystemen die worden ingezet tegen Russische luchtaanvallen. Volgens de delegatie vertonen deze systemen een uiterst hoge efficiëntie en beschikken ze over een belangrijk operationeel voordeel: als de onderschepping mislukt, kan het afweermiddel vaak terugkeren en opnieuw worden ingezet. Dit werd als bijzonder belangrijk beschreven gezien het

veelvuldige gebruik door Rusland van ballistische raketten, die vaak gelijktijdig in meerdere golven op Oekraïens grondgebied worden afgevuurd.

De Oekraïense delegatie benadrukte dat ondanks politieke onzekerheid en externe druk, waaronder bezorgdheid over veranderingen in het standpunt van bepaalde Amerikaanse actoren, de bredere internationale ondersteuningsinfrastructuur voor Oekraïne effectief bleef functioneren. Satellietondersteuningssystemen, regelingen voor het delen van inlichtingen, samenwerking bij onderzoeken en mechanismen voor veiligheidscoördinatie werden allemaal beschreven als operationeel en van cruciaal belang voor de verdedigingsinspanningen van Oekraïne.

Een aanzienlijk deel van de discussie was gewijd aan verantwoordingsplicht en internationale rechtsmechanismen. De Oekraïense delegatie verwelkomde de steun van België voor de oprichting van een Speciaal Tribunaal voor het misdrijf van agressie tegen Oekraïne en verwees naar lopende ontwikkelingen in het kader van de Raad van Europa. Zij benadrukten met name het uitgebreide mechanisme van gedeeltelijke overeenkomsten met betrekking tot het Tribunaal en merkten op dat steeds meer staten de relevante overeenkomsten ondertekenen en zich daarbij aansluiten. De Oekraïense vertegenwoordigers benadrukten het belang van het behoud van het momentum op het gebied van gerechtigheid en verantwoordingsplicht.

Tijdens het gesprek kwam ook de kwestie van verkiezingen in oorlogstijd aan de orde. De Oekraïense delegatie legde uit dat president Zelenskyy deze kwestie herhaaldelijk aan de orde had gesteld bij internationale partners en parlementsleden, waarbij hij vroeg welke praktische mechanismen op realistische wijze democratische verkiezingen konden waarborgen terwijl er voortdurend grootschalige aanvallen plaatsvonden. De delegatie benadrukte dat de veiligheidsuitdagingen ongekend waren, en vermeldde dat Rusland doorgaat met het uitvoeren van grootschalige aanvallen op Oekraïens grondgebied en dat het organiseren van verkiezingen onder dergelijke omstandigheden burgers aan enorme risico's zou blootstellen. Bijkomende complicaties waren onder meer het waarborgen van toegang tot de stembus en de veiligheid voor militairen die aan het front dienen.

De Oekraïense delegatie wees verder op de enorme logistieke moeilijkheden die gepaard gaan met het organiseren van stemmen in het buitenland voor miljoenen ontheemde Oekraïners. Er werden voorbeelden gegeven met betrekking tot Duitsland en Polen, die momenteel elk ongeveer een miljoen Oekraïense vluchtelingen opvangen. Volgens de delegatie zou de bestaande verkiezingsinfrastructuur in het buitenland niet in staat zijn om dergelijke aantallen te verwerken. Tsjechië werd ook genoemd als voorbeeld van een land waar stemmen buiten de gebouwen van de ambassade wettelijk niet is toegestaan. De delegatie merkte op dat er binnen de Verchovna Rada momenteel nog een brede politieke consensus bestaat over belangrijke oorlogs- en militaire kwesties, maar dat de discussies rond de verkiezingen steeds meer gepolitiseerd zijn geraakt. Dit is ook het geval voor onderwerpen zoals speciale oorlogsbelastingen die ten koste zouden kunnen gaan van bijvoorbeeld pensioenen.

Een ander belangrijk onderdeel van de bijeenkomst was gericht op de inspanningen van Oekraïne om de steun in het Zuiden te versterken. De Oekraïense delegatie merkte op dat president Zelenskyy al verschillende ontmoetingen had gehad met de Indiase premier Narendra Modi en benadrukte dat een van de belangrijkste boodschappen van Oekraïne aan India betrekking had op het terugschroeven van de aankoop van Russische olie, waarmee de Russische oorlogsinspanningen nog steeds worden gefinancierd.

China werd omschreven als een bijzonder moeilijke maar belangrijke richting voor samenwerking. Tegelijkertijd merkte de delegatie op dat de huidige Chinese ambassadeur in Kiev constructiever en meer op Europa gericht leek dan zijn voorganger.

De Oekraïense delegatie beschreef ook de toegenomen betrokkenheid bij ASEAN-landen en inspanningen op het gebied van parlementaire diplomatie met partners zoals de Filipijnen, Indonesië, Cambodja en Thailand. Er werd opgemerkt dat veel staten in de regio een evenwicht moeten vinden tussen complexe afhankelijkheden van China enerzijds en de Verenigde Staten anderzijds, waardoor diplomatieke betrekkingen bijzonder genuanceerd dienen te zijn.

d) Ontmoeting met Z.E. de heer Tran Thanh Man, Voorzitter van het Vietnamese Parlement

Tijdens het gesprek kwamen volgende thema's aan bod:

- het bezoek van de heer Tran Thanh Man aan het Belgisch Parlement en het MOU dat werd ondertekend;
- de huidige geopolitieke situatie en de gevolgen ervan;
- de gele kaart vanwege de Europese Unie voor de Vietnamese visserij;
- de zoutwaterintrusie in de Mekong-delta;
- de afschaffing van de visaverplichting voor Belgische toeristen die voor maximaal 45 dagen naar Vietnam reizen. Dit thema werd ook besproken tijdens de ontmoeting in april 2025 maar was toen nog geen feit.